

2024

IKEA koduse elu uuring

Eesti

Koduse elu uuring 2023

Eesti

01.

Sissejuhatus

02.

Tänapäevane kodu

03.

Kaheksa kodust vajadust

04.

Kolm murekohta

05.

Kodu tulevik

06.

Kokkuvõte

01

Sissejuhatus

Viimase 10 aasta jooksul on IKEA
koduse elu uuringus osalenud

→ 250,000

inimest 40 riigist, kes jagasid teavet oma
kodu kohta ja kinnitasid, et koduga tuntakse
tugevat emotsionaalset sidet. Eestis toimus
uuring sel aastal kuuendat korda.

Sihtrühm

Vastajad esindavad ea, soo ja elukoha poolest oma riigi 18+ vanusegruppi kuuluvat elanikkonda.

Valimi suurus

2023. aastal viidi 38 riigis läbi 37 428 intervjuud.

Meetod

Kvantitatiivse koduse elu uuringu viisid veebiküsitlusena (CAWI - *Computer-assisted web interviewing*) läbi ettevõtte YouGov spetsialistid.

Tänu

Uuringuandmed kogus andmeanalüüsiga tegelev ettevõtte YouGov.

Baltikumi tulemused

See esitlus koostati üleilmse uuringu alusel ja selles tutvustatakse Eesti elanikelt (1007) kogutud andmeid.

Üleilmsed muutused

Viimase aastakümne jooksul on üleilmsed ja kultuurilised nähtused koduse elu ümber kujundanud, muutes vähehaaval meie igapäevaseid harjumusi ja arusaama kodu olemusest.

→ Kultuurilised muutused

Kodust elu on mõjutanud sotsiaalmeedia ja platvormid nagu Airbnb, mis soosivad avatust, muudavad ideaale ning toetavad huumoril ja jagatud kogemustel põhinevat kogukonnatunnet.

→ Tehnoloogia

Tehnoloogia on vähendanud näost näkku suhtlemist ja teinud kodu mitmekülgsemaks. Pandeemia ajal arenes tehnika tavaelu segajast möödapääsmatuks abivahendiks, kuid nüüd on sellest saanud elu loomulikum ja paremini tasakaalustatud osa.

→ Heaolu

Kui varem seostus heaolu enamasti vabaõhutegevustega, siis nüüd ka koduse eluga. Seda põhjustas pandeemia, mis surus heaoluga seostuvad kohad ja tegevused koduseinte vahele ning tõstis esiplaanile isikliku tervise, millest tähtsamaks peetakse 2023. aastal vaid majanduslikku olukorda.

Avastuste

aastakümme: üleilmsed trendid

→ **Tehnoloogia.** Juba 2017. aastal ütlesid inimesed, et see mõjutab suhteid negatiivselt ja tapab vahetu suhtluse. 27% inimestest veetis partneriga vähem aega, olles selle asemel veebis. Aastatel 2014–2019 paigutati tehnoloogia suhteid häirivate tegurite nimekirjas üsna kõrgetele kohtadele.

Inimesed õppisid piire seadma, näiteks ekraanides veedetud aega vähendama. 2023. aastal arvab vaid 21% meie hulgast, et on liiga palju ekraani taga. Tehnoloogia lahutab endiselt meie meelt ja mängib igapäevaelus suurt rolli, kuid teeb ka kodu tõhusamaks.

→ **Heaolu.** Kodu on alati olnud koht, kus puhata ja taastuda, kuid 10 aasta eest seostus heaolu suurendamine rohkem koduväliste tegevustega. 2018. aasta uuringu kohaselt eelistas 23% meist omaette olemiseks kodust lahkuda. Pöördepunktiks sai pandeemia.

2021. aastal unistas 35% inimestest isiklikust rohelisest nurgakesest, mis asub lähedal. Kodudesse rajatakse endiselt üha rohkem heaoluga seotud alasid. 26% inimestest usub, et hobid ja isiklikud projektid suurendavad heaolu. Koduse eluga seotud muredest on füüsiline tervis (37%) leibkonna rahaasjade (40%) järel teisel kohal.

Avastuste

aastakümme: üleilmsed trendid

→ **Kliimamuutus.** Kliimamuutuse teema on laual olnud pikalt, kuid seni peeti keskkonnaprobleeme pigem suurema sissetulekuga inimeste mureks. 2016. aastal tundis vaid 15% inimestest süütunnet, sest neil on liiga palju asju. 2020. aastal, mil pandeemia tõttu tuli rohkem kodus olla, hakati keskkonnale rohkem mõtlema. 43% inimestest oli valmis parema kodu nimel töökohast kaugemale kolima. „Parema kodu“ kontseptsioonis mängis rolli ka olemine loodusele lähemal. Nüüd mõeldakse rohkem ka kestlikule eluviisile ja 20% meist tunneb, et unistuste kodu lubaks meil olla energia ja toidu osas sõltumatud.

→ **Multifunktsionaalsed kodud.** Eelmise kümnendi algupoolel toimusid pidulikud õhtusöögid, trenn, töö ja meelelahutus tihti väljaspool kodu. 2020. aasta koduse elu uuringust selgus, et 29% inimestest on hakanud kodus trenni tegema, 49% nautis kokkamist rohkem kui varem ja 32% eelistas kodus töötamist kontorile. COVID-19 ajal kodudes tehtud muudatused on teatud määral püsima jäänud. Soov rohkem tegevusi mugavamalt koduseinte vahele ära mahutada on suurendanud huvi paindlikumate eluruumide vastu.

2024

IKEA koduse elu uuring

|

2024. aasta veebruar

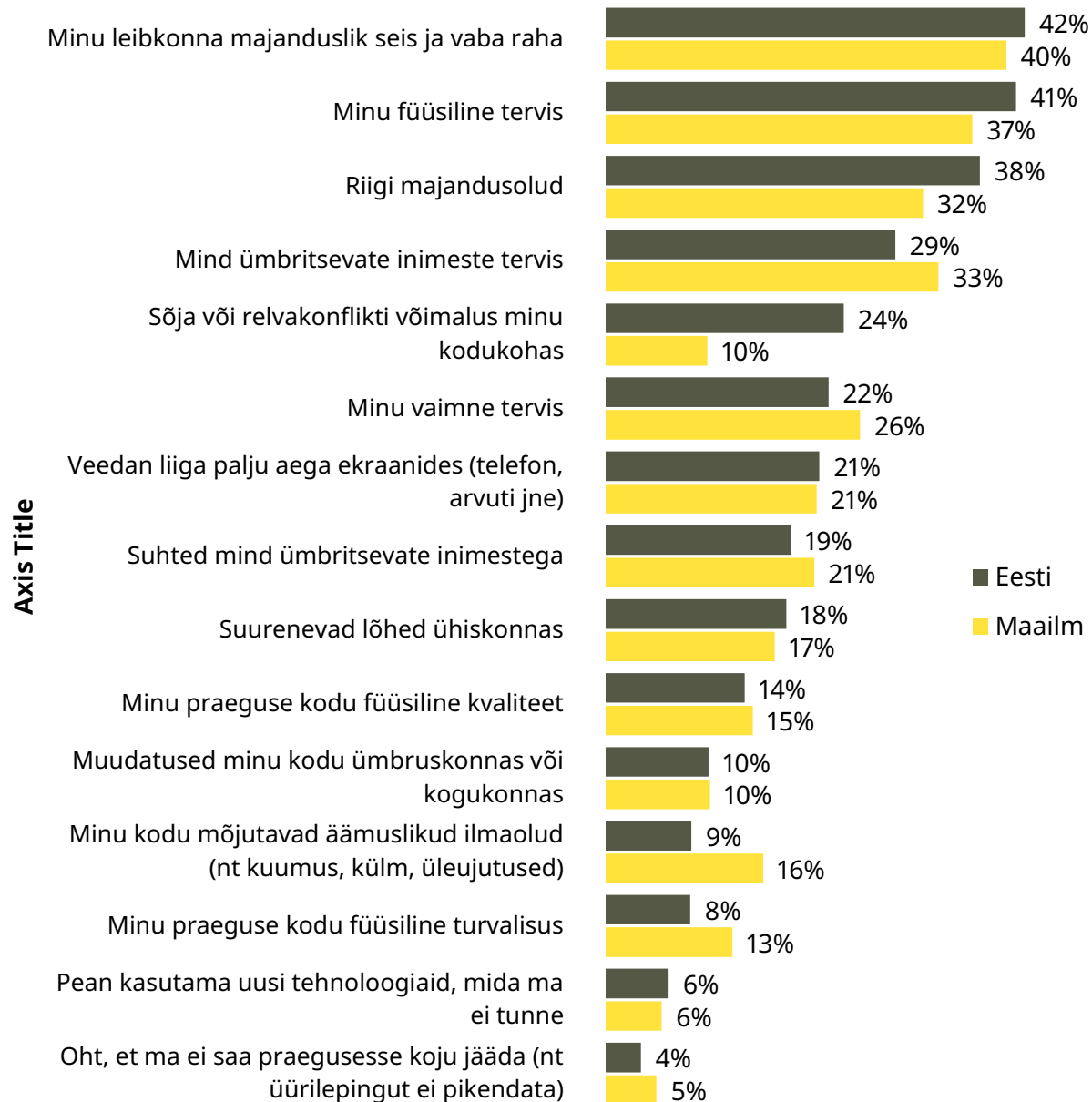
02

Tänapäevane kodu

Koduse eluga seotud peamised mured

42%

Eesti elanikest muretseb eelkõige leibkonna majandusliku seisu ja vaba raha pärast.

Mure võimaliku sõja või relvakonflikti pärast on Eestis (24%) oluliselt suurem kui üleilmselt (10%).

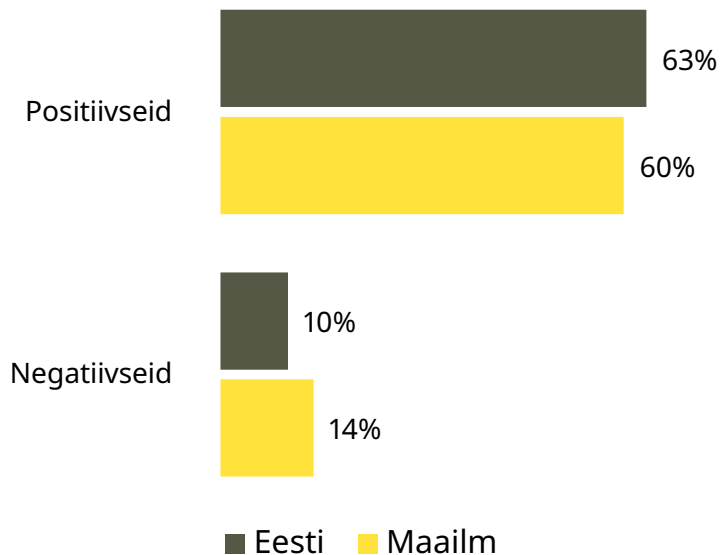

Üleilmselt (16%) tuntakse äärmuslike ilmaolude, näiteks kuumuse, külmalaine või üleujutuste mõju pärast suuremat muret kui Eestis (9%).

?

Milline neist teeb sulle su koduse eluga seoses kõige rohkem muret?

Praeguse koduse eluga seotud tunded

63%

Eesti elanikest näeb oma kodusest elu positiivses valguses.

Mis tundeid kodu tekitab?

Inimesed, kes sooviksid kolida, kuid kahtlevad, kas see on võimalik, hindavad kodust elu negatiivsemaks ja ainult 42% suhtub sellesse positiivselt.

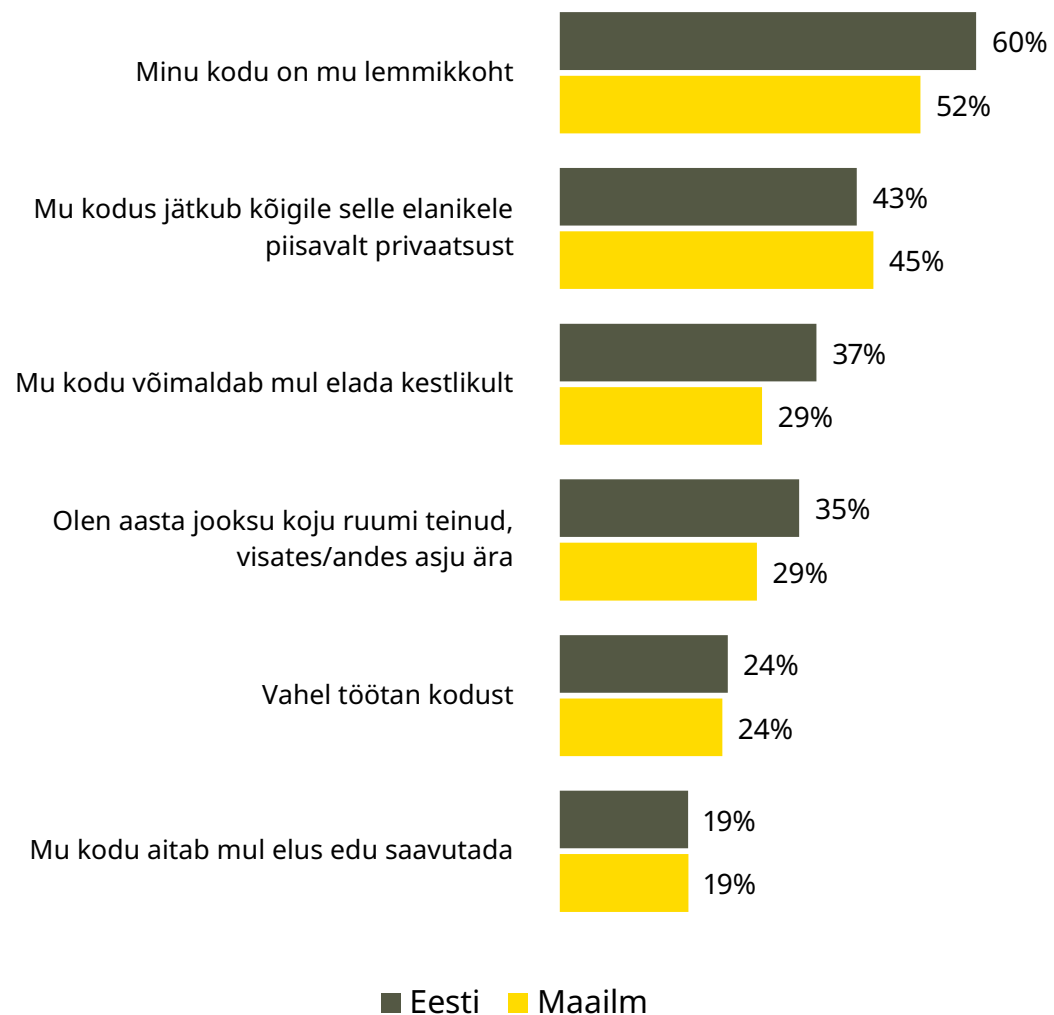

Mure oma vaimse või füüsilise tervise pärast korreleerub negatiivsema suhtumisega kodusesse elusse (55%), samas kui need, kes ei muretse vaimse ega füüsilise tervise pärast, suhtuvad kodusesse ellu positiivsemalt (71%).

Milliseid tundeid su praegune kodune elu sinus tekitab?

Kodu omadused

60%

ütleb, et kodu on nende lemmikkoht, ja kui kodus on lemmikloomi, on see arv 70%.

Kodu omadused

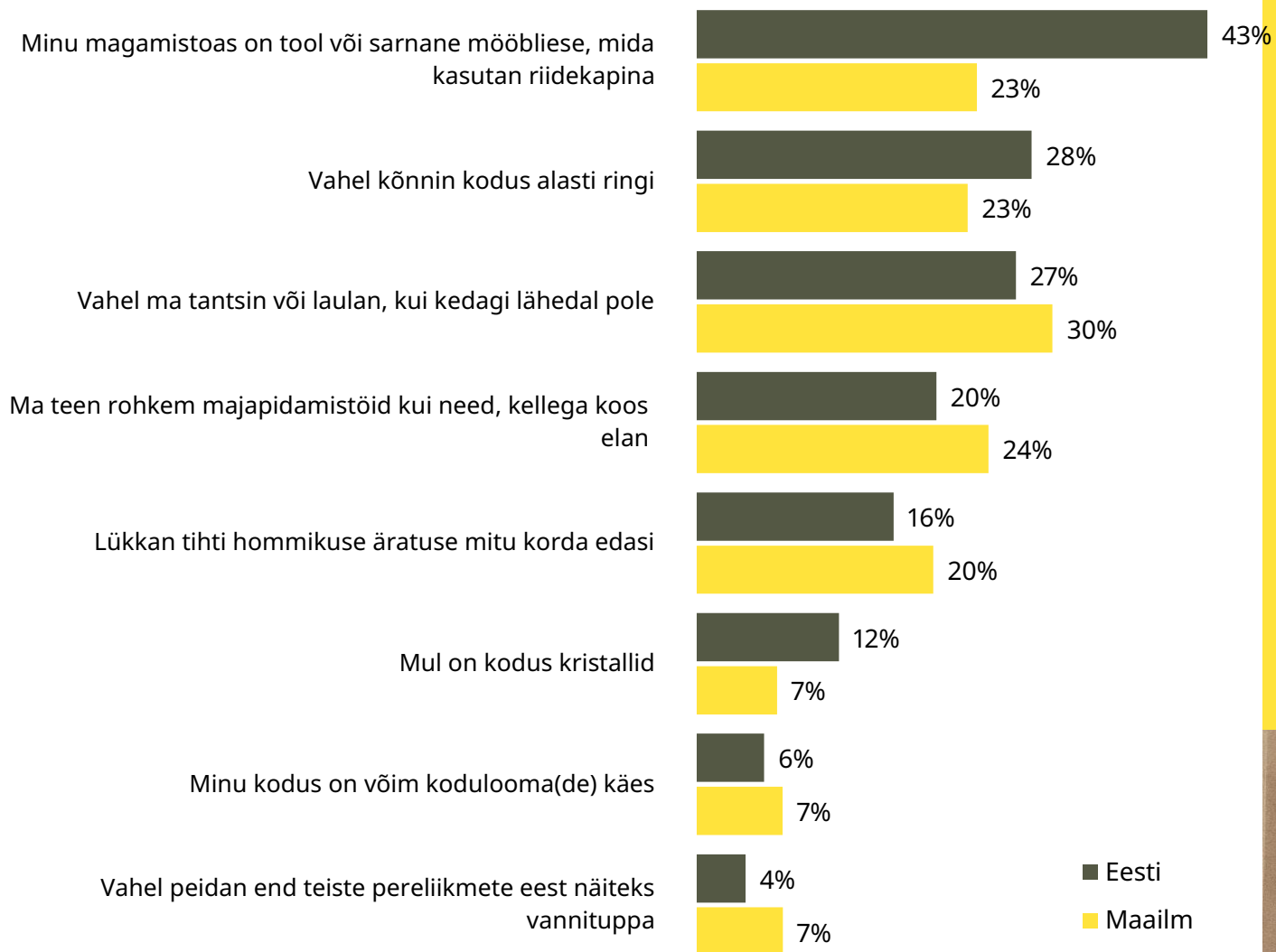

Eesti elanikest usub tervelt 37%, et kodu võimaldab neil elada kestlikult. Üleilmne näitaja on 29%.

35% eestimaalastest on viimasel aastal koju ruumi loonud, visates asju ära või neid annetades, ja nende hulgas, kes töötavad kodus, on see näitaja lausa 51%.

Mida inimesed kodus teevad?

Mida me kodus teeme?

→ 43% Eesti elanikest kasutab magamistoas riidekapina tooli või sarnast mööblieset, mis on palju kõrgem näitaja kui üleilmne 23%.

→ Eesti elanikud armastavad vahel kodus alasti ringi käia (28%) ning üksi olles tantsida või laulda (30%).

Millised neist väidetest kehtivad sinu kodu kohta?

Heaks uneks vajalik

Unerahu

5 asja, mis aitavad Eesti elanikel paremini magada

- 1 Õige temperatuur
- 2 Täielik pimedus
- 3 Üksinda magamine
- 4 Lemmikpadi
- 5 Keegi lähedane

03

Kaheksa
kodust
vajadust

Püüdlused

„Et kodune elu võimaldaks positiivselt tulevikku vaadata.“

Nauding

„Helgete hetkede kogemine, mis tekitavad tunde, et sind hinnatakse ja armastatakse.“

Saavutused

„Uhkus ja rõõm selle üle, et oled oma eesmärgi saavutanud või tööga lõpule jõudnud.“

Heaolu

„Võimalus olla endaga kontaktis ning hoolitseda oma füüsilise ja vaimse heaolu eest.“

Kuuluvus

„Et sind ümbritsevate inimeste silmis ja sulle olulistes paikades hinnatakse sind sellisena, nagu sa oled.“

Turvatus

„Sul on olemas kõik vajalik, et tunda end kodus elus turvaliselt.“

Kontroll

„Sa kontrollid oma kodu, seda mis sinna satub ja kuidas seda kasutatakse.“

Mugavus

„Saad luua kodu, kus on hea elada ja puhata.“

Unistused
tulevikuks

Olulised
hetked

Hoolivus ja
kogukond

Igapäevased
põhivajadused

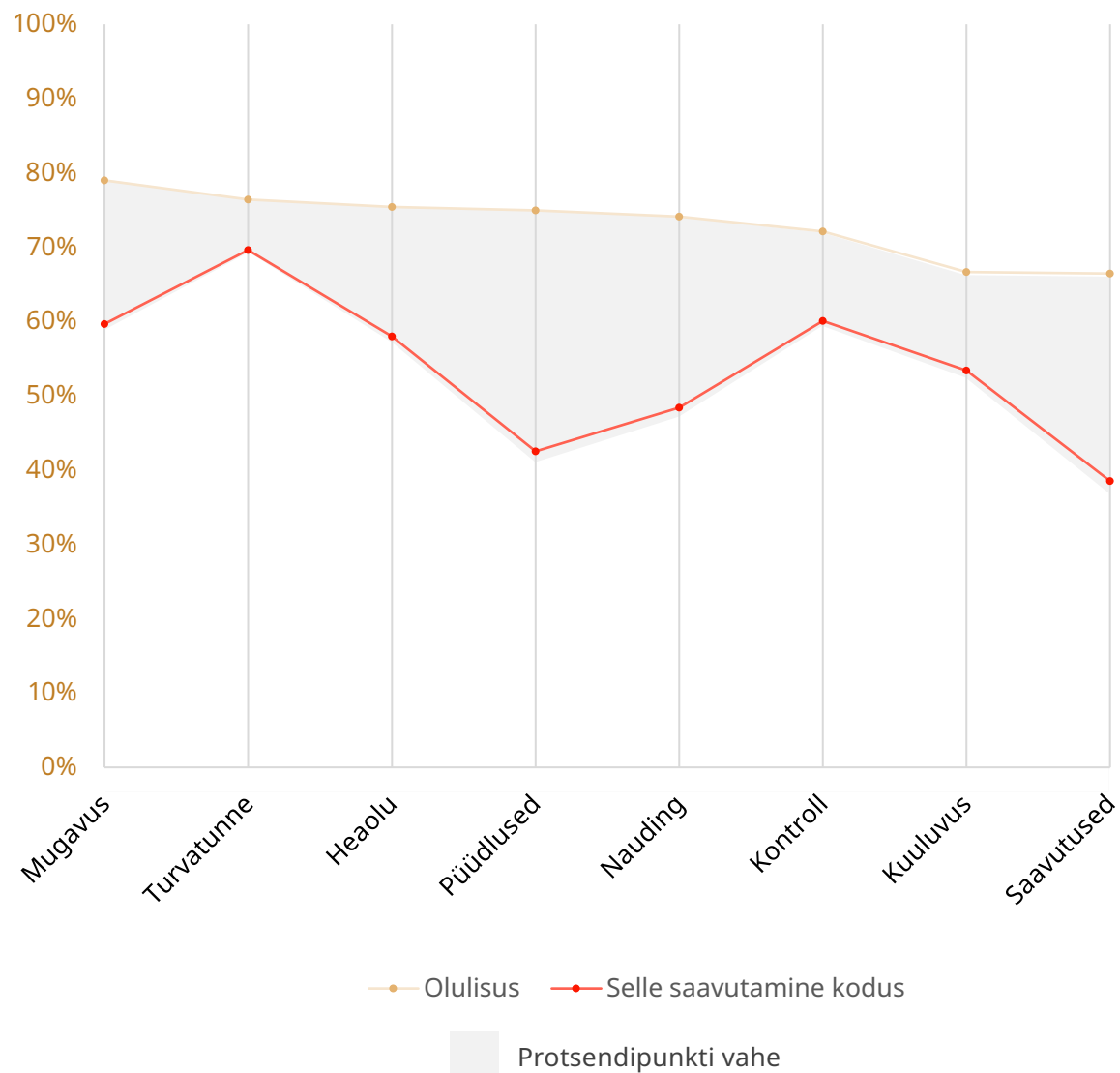

8 vajadust
paremaks
koduseks
eluks

Eesti elanike vajadused

Vajaduste tähtsuse ja täitmise lahknevus

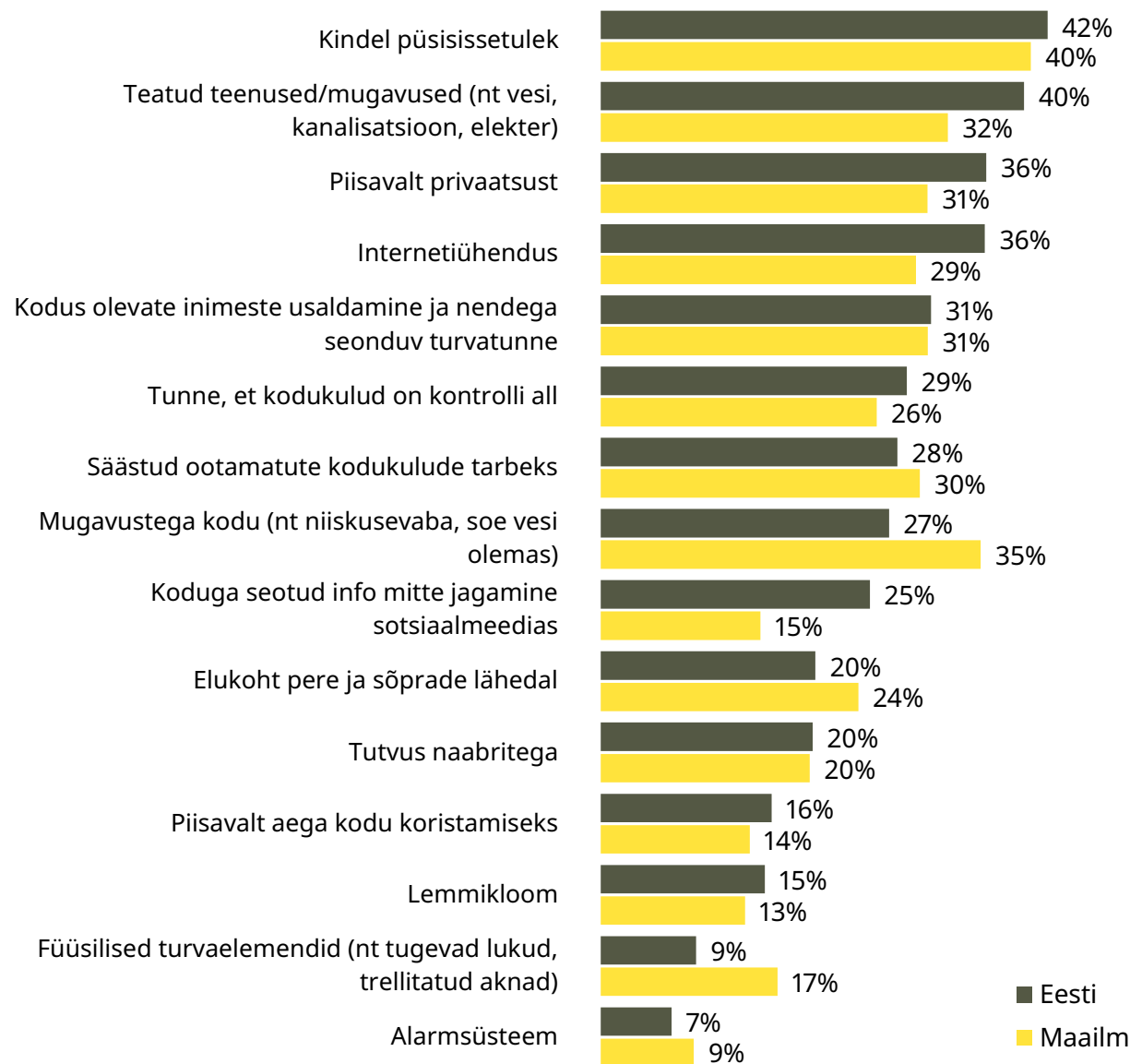

Kui vaatame nende kaheksa vajaduse tähtsust ja täitmist, siis näeme, et kõige suuremad käärid tekivad **püüdluste**, **saavutuste** ja **naudingu** puhul.

Püüdlusi peab koduses elus oluliseks 75% Eesti elanikest, kuid nende saavutamist kogeb vaid 43%.

Kodu turvatunde peamised allikad

Turvatunne

5 asja, mis teevad koduse elu turvalisemaks

- 1 Püsiv sissetulek
- 2 Põhiteenused (vesi, elekter)
- 3 Piisavalt privaatsust
- 4 Internetiühendus
- 5 Kodus olevate inimeste usaldamine ja nendega seonduv turvatunne

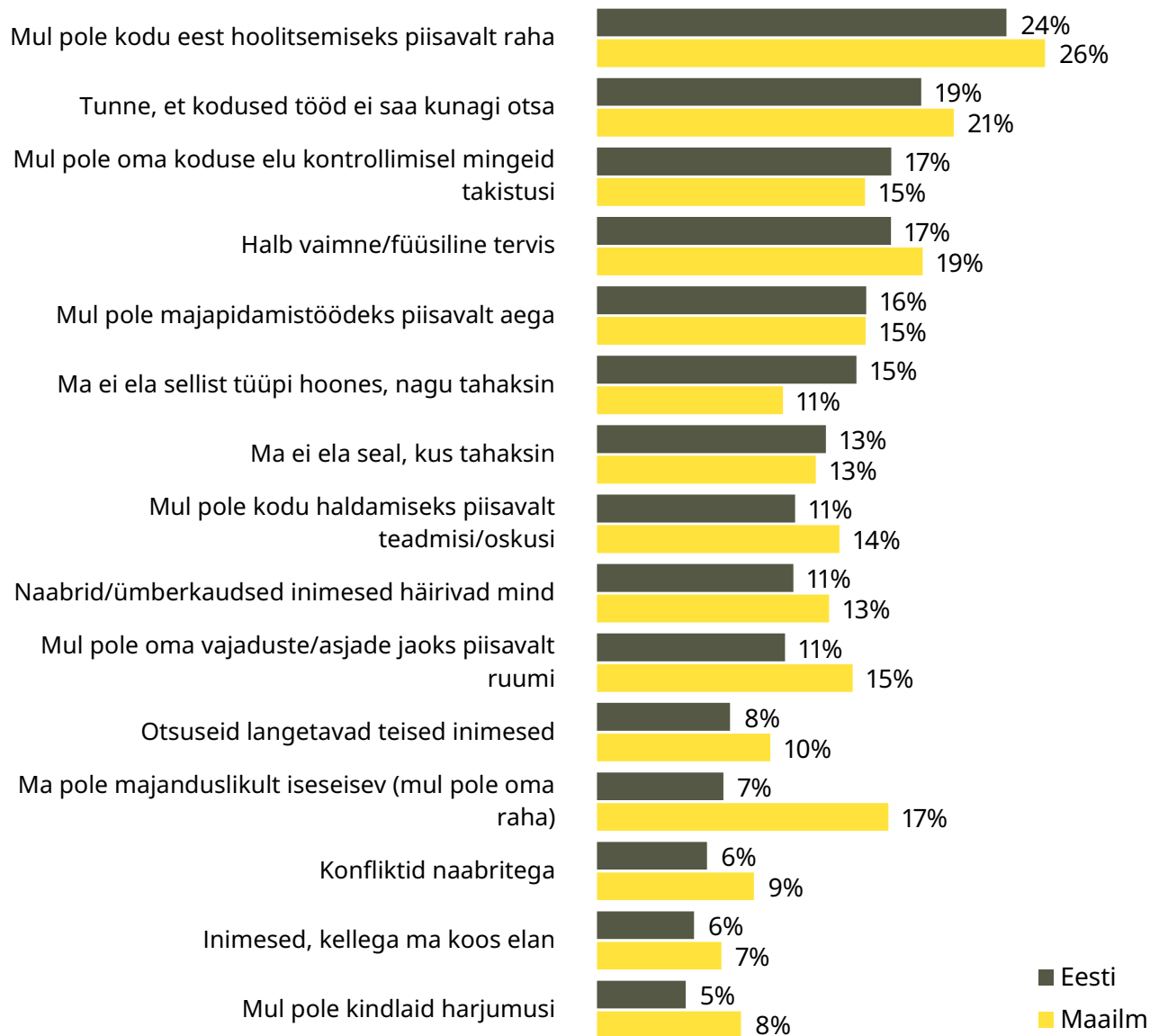

50% Eesti täiskohaga töötajatest ütles, et kodu turvalisuse seisukohast on kõige olulisem püsisissetulek. Töötute ja lepinguga töötajate hulgas esines seda arvamust vähem (vastavalt 13% ja 33%).

Milline neist aitab sul end koduses elus kõige turvalisemalt tunda?

Peamised takistused, mis ei luba kodust elu kontrollida

Kontroll

5 peamist takistust, mis ei lase tunda, et kodune elu on kontrolli all

- 1 Kodu haldamisega seotud rahalised piirangud
- 2 Pidevad üle jõu käivad majapidamistööd
- 3 Halb vaimne/füüsiline tervis
- 4 Mul pole majapidamistööde jaoks aega
- 5 Kodumaja pole sobivat tüüpi

17%

Eesti elanikest vastas, et neil pole oma koduse elu kontrolli all hoidmisel mingeid takistusi.

Mis neist ei luba tunda, et su kodune elu on sinu kontrolli all?

Kodu mugavuse peamised tagajad

Mugavus

Kodu mugavuse võtmetegurid

- 1 Piisavalt privaatsust
- 2 Aja veetmine lähedastega
- 3 Korras ja puhas kodu
- 4 Ise toidu valmistamine
- 5 Minimaalselt välist müra

43%

Inimestest peab kodutunde ja koduse eluga rahulolu üheks peamiseks allikaks praktilist ja korras kodu.

Mis neist aitab sul end kodus rõõmsa ja rahulolevana tunda?

Heaolu peamised allikad kodus

Heaolu

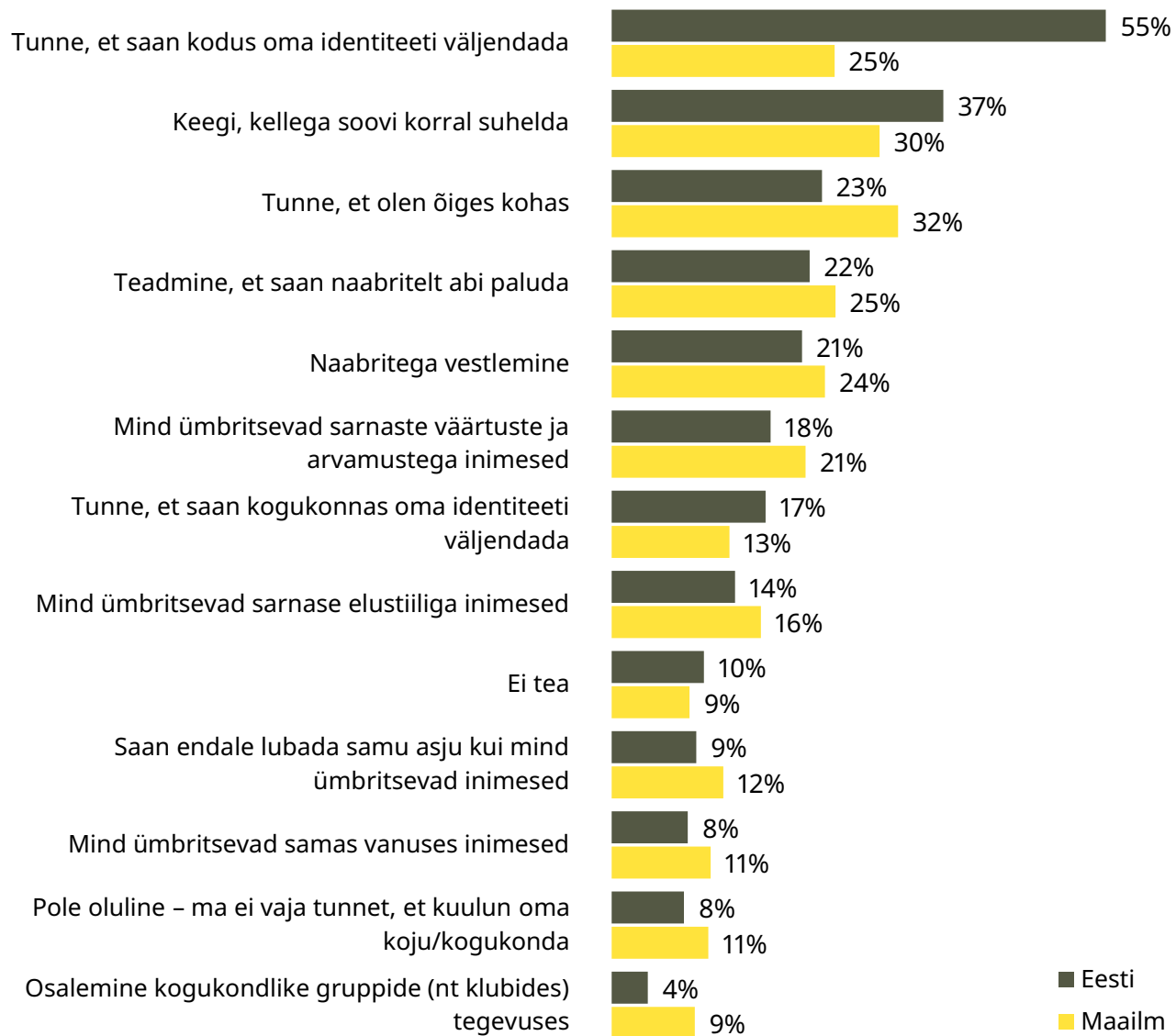
5 asja, mis suurendavad kodust heaolu

- 1 Lõõgastumine
- 2 Uni
- 3 Omaette olemine
- 4 Võimalus olla mina ise
- 5 Puhas ja korras kodu

Need eestimaalased, kelle arvates kodu on elus edu saavutamise alus, peavad olulisemaks kvaliteetaega partneri ja lastega. Nende osakaal on 34%.

Mis aitab tunda, et sa kuulud oma koju ja kogukonda?

Kuuluvus

5 kuuluvustunnet kõige rohkem mõjutavat tegurit

- 1 Vabadus ennast kodus väljendada
- 2 Keegi, kellega suhelda
- 3 Tunne, et olen õiges kohas
- 4 Naabrite tugi
- 5 Naabritega suhtlemine

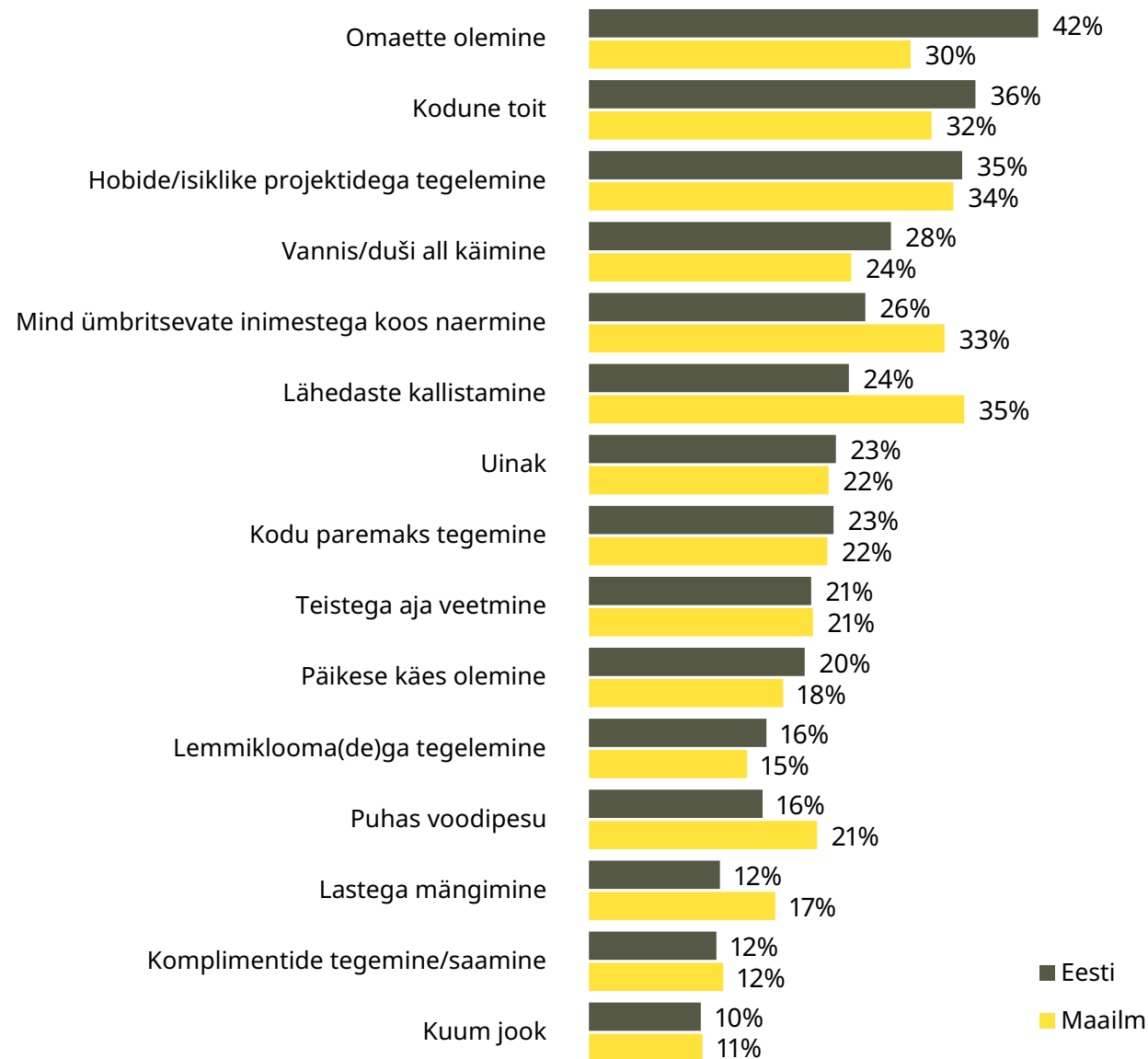

Võrreldes üleilmse keskmisega (25%) väärtustab Eestis oluliselt rohkem inimesi (55%) kodus oma identiteedi väljendamist. Inimeste puhul, kes usuvad, et nad teevad rohkem majapidamistöid kui teised, kasvab see näitaja 65%ni.

Mis aitab sul oma praeguses kodus kuuluvustunnet kogeda?

Peamised kodused naudinguallikad

Nauding

5 peamist asja, mis Eesti elanikke kodus rõõmustavad

- 1 Omaette olemine
- 2 Kodused toidud
- 3 Hobidega tegelemine
- 4 Vannis/duši all käimine
- 5 Mind ümbritsevate inimestega koos naermine

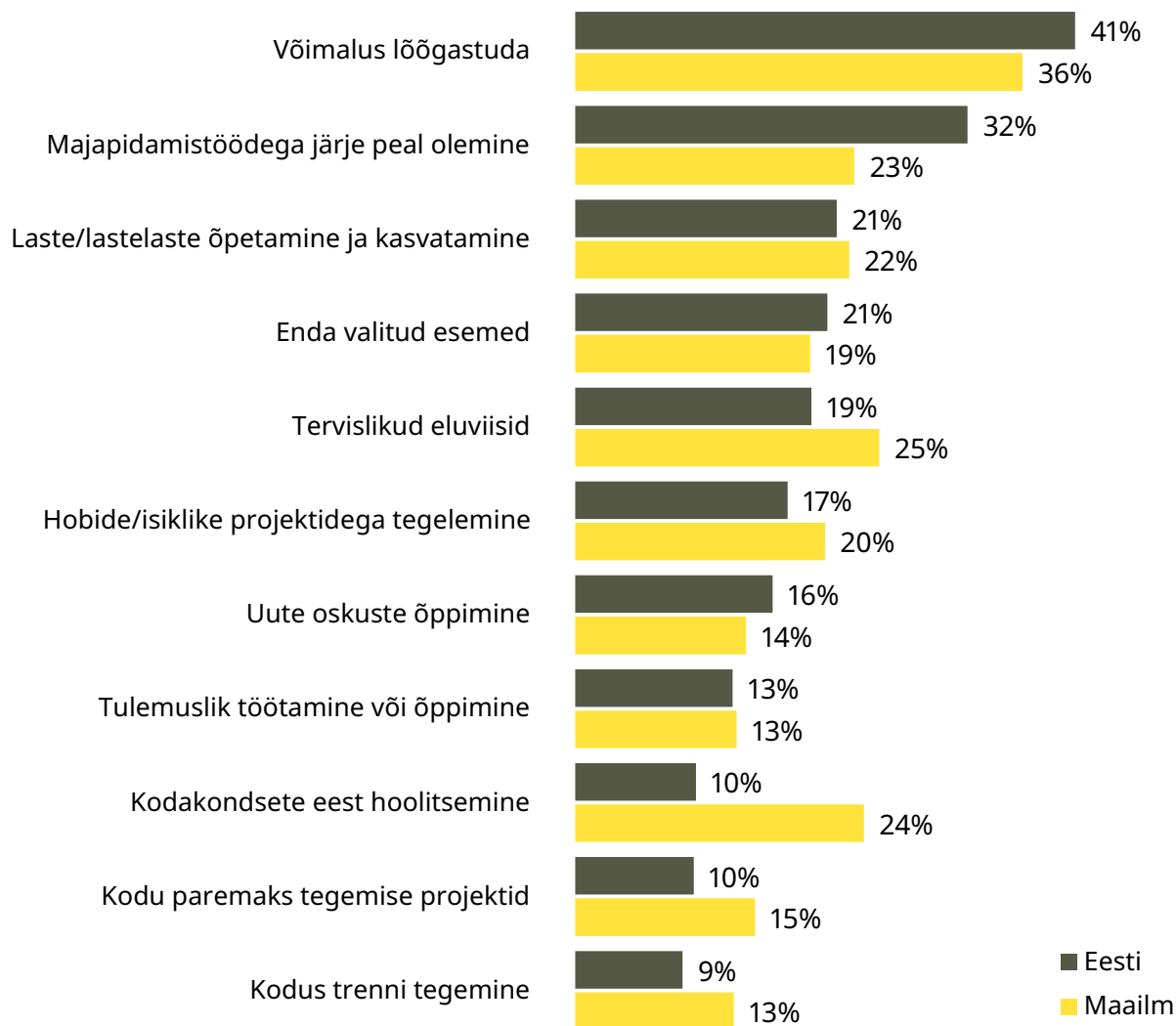
42%

eestimaalastest ütleb, et kodus teeb neile kõige rohkem rõõmu omaette olemine.

Mis neist teeb sulle kodus elus kõige rohkem rõõmu?

Peamised saavutustunde allikad kodus

Saavutused

5 peamist asja, mis aitavad tunda, et oled midagi saavutanud

- 1 Lõõgastumine
- 2 Majapidamistöödega järje peal olemine
- 3 Laste/lastelaste õpetamine ja kasvatamine
- 4 Ise välja valitud esemed
- 5 Tervislikud eluviisid

Majapidamistöid näeb Eestis uhkuseallikana 35% naistest, meeste hulgas on see näitaja 28%.

Mille üle sa kodus kõige rohkem uhkust tunned ja mis on märk, et oled midagi saavutanud?

04

2023. aasta
kolm pingeallikat

→ 2023. aasta suuremad pinged

2023. aastal tehti kindlaks kolm peamist pingeallikat, mis takistavad parema koduse elu saavutamiseks vajaliku kaheksa vajaduse rahuldamist.

Teha rohkem

Kas pidev rabelemine või elu kergemalt võtmine? Soov tõhusalt töötada, õppida ja isiklike tegemistega hakkama saada võistleb lihtsuse ja rahu taotlusega.

Teha vähem

Ühtekuuluvus

Kas hoida sõpradele ukсед avali või hoiatada, et sind ei maksa häirida? Kaasasündinud suhtlemisvajadus võib olla otseses konfliktis sooviga olla omaette, et lõõgastuda, mõtiskleda ja end hästi tunda.

Privaatsus

Hea elu

Kas mitte midagi raisku lasta või mitte midagi kulutada? Tervislikkust ja kestlikkust esiplaanile seadev elu pole alati lihtne, sest võib eeldada suuremaid kulusid.

Võimaluste piires elu

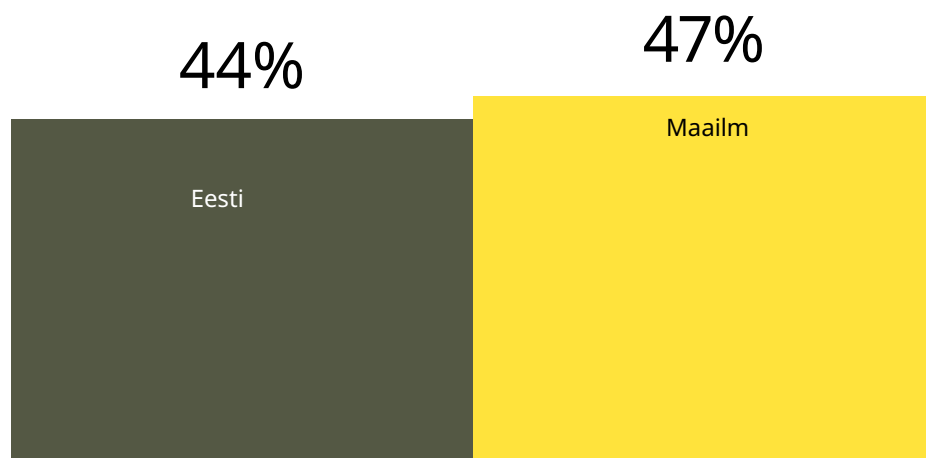
05

Kodu tulevik

Positiivne tulevikunägemus (järgmised 2 aastat):

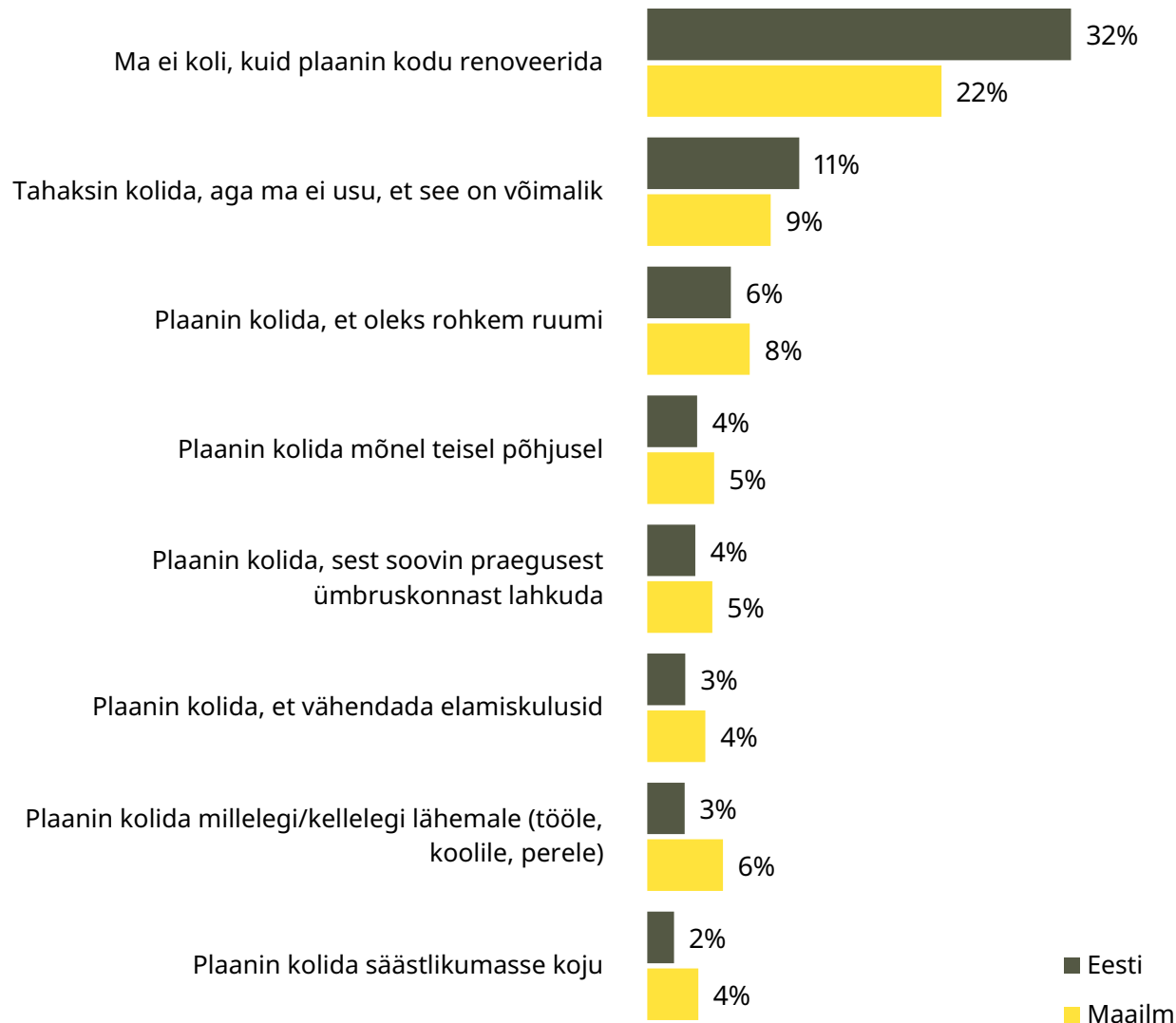

Unistuste kodu võrdub unistuste eluga – inimesed, kes näevad oma kodust elu positiivses võtmes, vaatavad ka optimistlikult tulevikku. Nende hulka kuuluvad 50% vastanutest.

Kuidas hindad oma vaadet tulevikule (järgmised kaks aastat)?

Kolimise või kodu renoveerimise põhjused

Kolimine

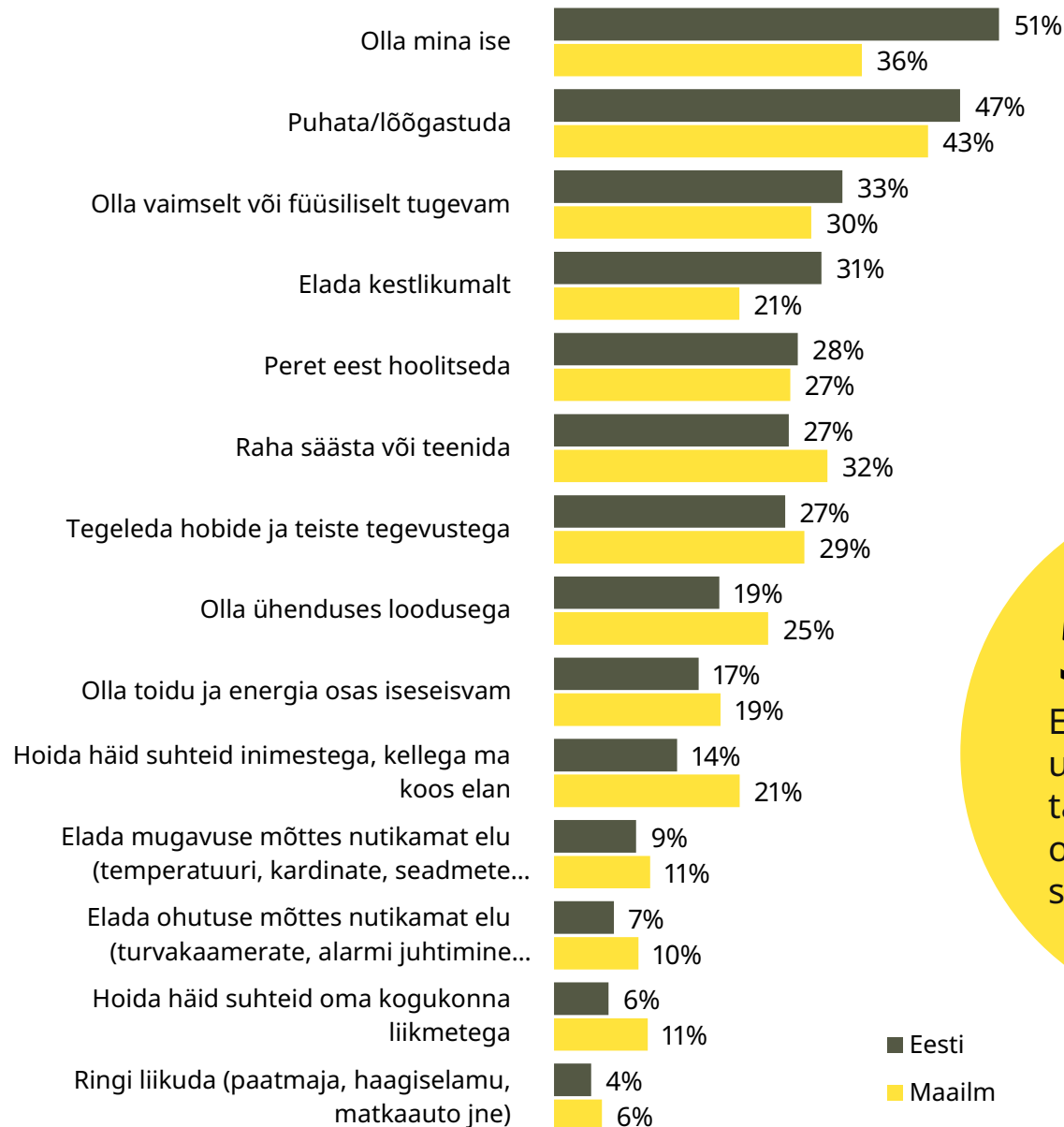
55%

Inimestest plaanib järgmise kahe aasta jooksul kas kolida või kodu renoveerida.

Kas plaanid järgmise kahe aasta jooksul kolida või praegust kodu renoveerida?

Kõige tähtsamad asjad, mida unistuste kodu pakub

50%

Eesti elanikest peab unistuste kodu kõige tähtsamaks omaduseks seda, et seal saad olla sina ise

Unistuste kodu

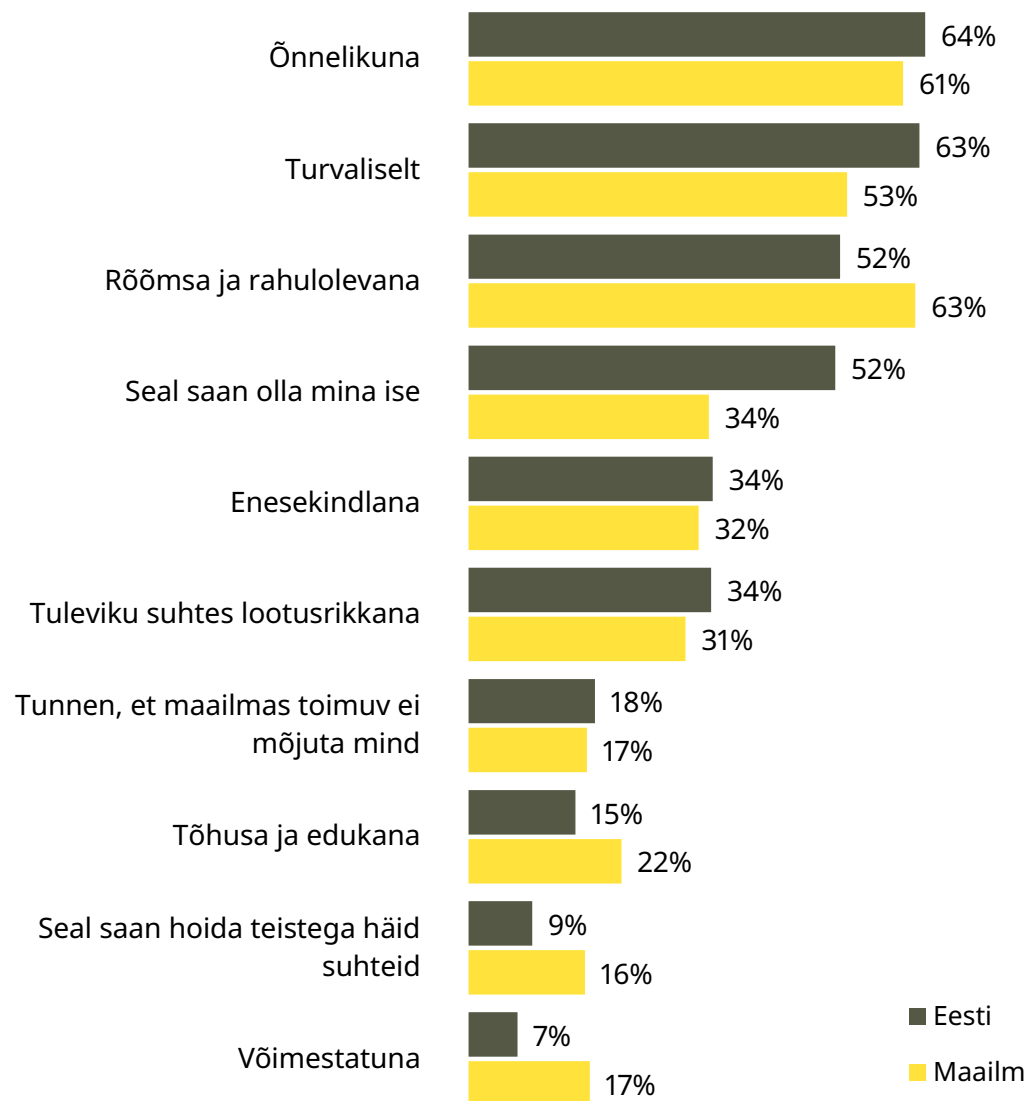
Unistuste kodu 5 kõige tähtsamat omadust

- 1 Võimalus olla mina ise
- 2 Võimalus puhata/lõõgastuda
- 3 Teeb vaimselt/füüsiliselt tugevamaks
- 4 Kestlikum elu
- 5 Pere eest hoolitsemine

Mis neist on sinu jaoks unistuste kodu juures kõige tähtsam? Unistuste kodu on koht, mis võimaldab mul ...

Unistuste kodus elamise peamised tulemused

Õnnelik olemine on kõikjal oluline

Eestis arvab 52% inimestest, et kodune keskkond peaks võimaldama tunda end vaba ja rahulolevana, mis on madalam kui maailma keskmine näitaja (63%).

Kujuta ette, et elad oma unistuste kodus. Kuidas sa ennast seal tunned?

06

Kokkuvõte

55%

inimestest kavatseb järgmise kahe aasta jooksul kas kodu renoveerida või kolida (23% kavatseb kolida, 32% jääda samasse kodusse, kuid seda renoveerida), sest kodused olud muutuvad pidevalt.

Me leiame kodus rõõmu igapäevastest ühistest hetkedest:

24%

kallistab oma lähedasi

26%

naerab koos teistega

80%

neist, kes arvavad, et kodu võimaldab neil kestlikult elada, suhtuvad oma kodusse ellu positiivselt.

Lõõgastumise, puhkamise ja vähem tegemise võtmesõnaks on uni. Meil aitavad võimalikult hästi magada need tegurid:

35%

õige temperatuur

26%

täielik pimedus

23%

lemmikpadi

60%

ütleb, et kodu on nende lemmikkoht. Inimeste puhul, kellel on lemmikloomi, kasvab see näitaja 70%ni.

38%

ütleb, et kõige suuremat rõõmu ja rahulolu pakub neile puhas ja korras kodu.

33%

ütleb, et unistuste kodu aitab neil olla füüsiliselt ja vaimselt tugevam.

43%

inimestest peab enda kodus rõõmsa ja rahulolevana tundmise peamiseks tagatiseks seda, et neil on piisavalt privaatsust.

28%

kõnnib vahel kodus alasti ringi.

24%

tunneb, et on kontrolli kaotanud, kui neil pole piisavalt raha, et oma kodu eest hoolt kanda.

Suur tänu!